

Anonymizované znenie

Preklad

C-313/24 – 1

Vec C-313/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

29. apríl 2024

Vnútroštátny súd:

Consiglio di Stato

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. apríl 2024

Odvolaťka:

Opera Laboratori Fiorentini SpA

Oporcovia:

Ministero della Cultura

Gallerie degli Uffizi

A.L.E.S. – Arte Lavoro e Servizi SpA

[*omissis*]

TALIANSKA REPUBLIKA

Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko)

pri výkone súdnej právomoci (piaty senát)

vyhlásila toto

UZNESENIE

vo veci odvolania [*omissis*], ktoré podala

Opera Laboratori Fiorentini S.p.A., [*omissis*]

proti

Ministero della Cultura a Gallerie degli Uffizi, [*omissis*];

A.L.E.S. – Arte Lavoro e Servizi S.p.A., [*omissis*];

d'alší účastník konania

Scudieri International S.r.l., [*omissis*];

vo veci zmeny rozsudku Tribunale Amministrativo Regionale per la Toscana (Sezione Prima) [Regionálny správny súd pre Toskánsko (prvý senát), Taliansko] č. 00508/2023 vydaného v konaní týkajúcom sa sporu medzi stranami.

[*omissis*] [*procesné úkony*]

I. *Zhrnutie predmetu konania a skutkového stavu.*

I.1. Predmetom prejednávanej veci je zadanie koncesie na kaviarenské a drobné reštauračné služby v paláci Pitti a záhradách Boboli v múzejnom komplexe galérií Uffizi vo Florencii na desať rokov v sume 8 892 215 eur bez DPH.

I.2. Na záver elektronického verejného obstarávania vyhláseného obstarávateľom Ministero della Cultura (Ministerstvo kultúry, Taliansko) – Galleria degli Uffizi bola zákazka zadaná spoločnosti Scudieri International s.r.l., pričom dosiahla celkové skóre 74,97 bodu, z toho 69,91 bodu za technickú ponuku a 5,062 bodu za cenovú ponuku.

Ostatné spoločnosti získali nižšie skóre zodpovedajúce 65,139 bodu v prípade spoločnosti Momento S.r.l.; spoločnosť Vivenda Spa dosiahla 66,889 bodu

a spoločnosť Opera Laboratori Fiorentini s.p.a. 73,78 bodu, výsledkom čoho je druhé miesto.

I.3. Posledná menovaná spoločnosť napadla rozhodnutie o zadaní zákazky z 25. novembra 2022 a ostatné akty verejného obstarávania na Tribunale amministrativo regionale per la Toscana (Regionálny správny súd pre Toskánsko) žalobou obsahujúcou päť dôvodov, z ktorých druhý sa týkal porušenia článku 80 legislatívneho dekrétu č. 50/2016 a legislatívneho dekrétu č. 231/2001 a článku 5k nariadenia (EÚ) 2022/576 [, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014] o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine.

Ministero della Cultura (Ministerstvo kultúry) vstúpilo do konania [omissis] [procesné úkony] s návrhom na zamietnutie žaloby.

Na konaní sa zúčastnila spoločnosť A.L.E.S. – Arte Lavoro e Servizi S.p.A., ktorá namietala proti svojej pasívnej legitimácii, pričom tvrdila, že sa jej predmetná verejná súťaž netýka, keďže ju vypísalo a riadilo Ministero della Cultura (Ministerstvo kultúry), a subsidiárne navrhla zamietnutie žaloby.

[omissis] [procesné úkony] Spoločnosť Scudieri International predložila dokumentáciu týkajúcu sa občianstva pána MT [omissis].

[omissis] [procesné úkony]

I.4. Tribunale amministrativo regionale per la Toscana (Regionálny správny súd pre Toskánsko) rozsudkom č. 508 vyhláseným 25. mája 2023 zamietol žalobu spoločnosti Opera Laboratori Fiorentini vrátane žalobného dôvodu, ktorý sa týkal porušenia článku 5k nariadenia (EÚ) 2022/576, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014 v časti, v ktorej sa stanovuje zákaz zadávať zákazky a koncesie „[právnickej alebo fyzickej osobe, subjektu alebo orgánu], ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu uvedeného v písmene a) alebo b) tohto odseku, vrátane subdodávateľov, dodávateľov alebo subjektov, ktorých kapacity sa využívajú v zmysle smerníc o verejnom obstarávaní, ak na nich pripadá viac ako 10 % hodnoty zákazky“, alebo pokračovať v ich plnení.

Odvolaateľka tvrdila, že toto ustanovenie sa vzťahuje na spoločnosť Scudieri International, pretože jej predstavenstvo bolo zložené z troch členov, z ktorých dvaja boli ruskými občanmi; jeden z nich, pán MT, bol aj predsedom predstavenstva a povereným konateľom spoločnosti, ako aj generálnym riaditeľom spoločnosti Sielna S.p.A., ktorá vlastnila obchodný podiel zodpovedajúci 90 % základného imania spoločnosti Scudieri International.

Podľa odvolateľky sa zákaz vzťahuje na účasť na verejnom obstarávaní, pričom zahŕňa požiadavku skutočnej účasti, ktorá sa mala overiť pri vstupe do konania.

Súd sa nestotožnil s výkladom odvolateľky, pretože sa domnieval, že by to malo za následok uplatnenie rozsiahleho zákazu „s cieľom zabrániť zadávaniu zákaziek

spoločnostiam so sídlom v Rusku“, pričom spoločnosť Scudieri International, ktorej bola zadaná zákazka, je obchodnou spoločnosťou podľa talianskeho práva so sídlom na území Talianska, vo vlastníctve spoločnosti Sielna, ktorá je takisto talianskou spoločnosťou a jej akcionári sú fyzické osoby, ktoré nie sú ruskými občanmi.

I.5. Spoločnosť Opera Laboratori Fiorentini podala proti rozsudku Tribunale amministrativo regionale per la Toscana (Regionálny správny súd pre Toskánsko) odvolanie na Consiglio di Stato (Štátna rada), v ktorom namietala proti rozhodnutiu a opätovne podala námietky uplatnené v prvostupňovom konaní.

V druhom dôvode, relevantnom pre návrh na začatie prejudiciálneho konania, odvolateľka namietala proti rozhodnutiu o výklade článku 5k nariadenia (EÚ) [833/2014].

[*omissis*] [*procesné úkony*]

I.6. Consiglio di Stato (Štátna rada) [*procesné úkony*] [*omissis*] uviedla [*omissis*], že otázka výkladu uvedeného ustanovenia nariadenia EÚ vykazuje prvky objektívnej neistoty a že uvedené ustanovenie je relevantné na účely rozhodnutia sporu [*omissis*]

[*omissis*] [*procesné úkony*]

II. *Relevantnosť otázky výkladu*

II.1. V skutočnosti je preukázané, že v čase účasti na verejnej súťaži mala spoločnosť Scudieri International predstavenstvo zložené z troch členov, z ktorých dvaja boli ruskými občanmi; jeden z nich, pán MT, predseda predstavenstva a poverený konateľ spoločnosti Scudieri, bol zároveň generálnym riaditeľom spoločnosti Sielna s.p.a., ktorá je materskou spoločnosťou spoločnosti Scudieri s 90 % obchodným podielom.

Obe spoločnosti sa riadia talianskym právom a majú svoje sídlo v Taliansku; medzi spoločníkmi nie sú žiadni ruskí občania.

II.2. Odvolateľka, spoločnosť Opera Laboratori Fiorentini, ktorá sa umiestnila na druhom mieste, tvrdí, že spoločnosť Scudieri International, ktorej bola verejná zákazka zadaná, mala byť z verejného obstarávania vylúčená, keďže v článku 5k nariadenia (EÚ) [833/2014] sa zakazuje zadávanie zákaziek hospodárskym subjektom, ktoré konajú „v mene a na základe pokynov“ osoby s ruskou štátnou príslušnosťou a v tomto prípade by vybraná spoločnosť konala „na základe pokynov“ „subjektu“ s ruským občianstvom, ktorým je predseda predstavenstva a poverený konateľ.

II.3. Námietka je relevantná, pretože [*omissis*][.] ak by bola prijatá, sporné rozhodnutie o zadaní zákazky by sa muselo zrušiť a zákazka by sa musela zadať odvolateľke, spoločnosti Opera Laboratori Fiorentini.

III. Ustanovenia práva [Európskej únie] a príslušné ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov.

III.1. Podľa článku 215 ZFEÚ „1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii, Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

3. Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách“.

V súlade s článkom 288 ZFEÚ „nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch“.

V odôvodnení 3 nariadenia (EÚ) 2022/576 sa pripomína, že rozhodnutím (SZBP) 2022/578 sa rozšíril „zoznam kontrolovaných položiek, ktoré by mohli prispieť k vojenskému a technologickému zlepšeniu Ruska alebo k rozvoju jeho sektora obrany a bezpečnosti“ a v odôvodnení 4 sa uvádza, že sa zakazuje „zadávanie verejných zákaziek a koncesií ruským štátnym príslušníkom a subjektom alebo orgánom usadeným v Rusku a pokračovanie v ich plnení s nimi“.

V článku 5k nariadenia (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, vloženom nariadením EÚ 2022/576, sa stanovuje:

„Zakazuje sa zadávanie všetkých verejných zákaziek alebo koncesií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smerníc o verejnom obstarávaní, ako aj článku 10 ods. 1, 3, ods. 6 písm. a) až e), ods. 8, 9 a 10, článkov 11, 12, 13 a 14 smernice 2014/23/EÚ, článku 7 písm. a) až d) a článku 8, článku 10 písm. b) až f) a písm. h) až j) smernice 2014/24/EÚ, článku 18, článku 21 písm. b) až e) a písm. g) až i), článkov 29 a 30 smernice 2014/25/EÚ a článku 13 písm. a) až d) a písm. f) až h) a písm. j) smernice 2009/81/ES, ako aj hlavy VII nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, nasledujúcim osobám, subjektom alebo orgánom alebo pokračovanie v ich plnení s nasledujúcimi osobami, subjektmi a orgánmi:

a) ruský štátny príslušník alebo fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán usadení v Rusku;

b) právnická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré z viac ako 50 % priamo alebo nepriamo vlastní subjekt uvedený v písmene a) tohto odseku,

alebo c) právnická alebo fyzická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu uvedeného v písmene a) alebo b) tohto odseku, vrátane subdodávateľov, dodávateľov alebo subjektov, ktorých kapacity sa využívajú v zmysle smerníc [2009/81/ES, 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ], ak na nich pripadá viac ako 10 % hodnoty zákazky.“

III.2. Pokiaľ ide o správu akciových spoločností, v článku 2380a Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že „*správa podniku sa vykonáva v súlade s ustanoveniami článku 2086 druhého odseku a je výlučne zodpovednosťou členov predstavenstva, ktorí vykonávajú operácie potrebné na realizáciu účelu spoločnosti. Za zriadenie štruktúr uvedených v článku 2086 druhom odseku zodpovedajú výlučne členovia predstavenstva.*

2. Správou spoločnosti môžu byť poverení aj neakcionári.

3. Ak je správou poverených viacero osôb, tvoria predstavenstvo.

4. Ak štatút neurčuje počet členov predstavenstva, ale uvádza len maximálny a minimálny počet, ich počet určí valné zhromaždenie.

5. Predstavenstvo volí zo svojich členov predsedu, ak ho nevymenuje valné zhromaždenie“.

Na spoločnosti s ručením obmedzeným, ako je spoločnosť Scudieri International, sa vzťahuje článok 2475 a článok 2475a Občianskeho zákonníka, v ktorých sa okrem iného stanovuje, že riadenie štruktúr podľa článku 2086 druhého odseku je výlučne v právomoci konateľov a že konatelia zodpovedajú za správu a všeobecné zastupovanie spoločnosti.

S odkazom na riadenie a koordináciu kapitálových spoločností sa v článku 2497 Občianskeho zákonníka tiež stanovuje:

„1. Spoločnosti alebo subjekty, ktoré pri výkone riadiacej a koordinačnej činnosti spoločností konajú vo vlastnom alebo cudzom podnikateľskom záujme v rozpore so zásadami správneho podnikového a podnikateľského riadenia týchto spoločností, priamo zodpovedajú svojim akcionárom za ujmu spôsobenú na ziskovosti a hodnote obchodného podielu spoločnosti, ako aj veriteľom spoločnosti za ujmu spôsobenú na celistvosti majetku spoločnosti. Zodpovednosť nie je daná, ak nevznikne ujma vzhľadom na celkový výsledok riadiacej a koordinačnej činnosti alebo ujma je úplne odstránená, a to aj po vykonaní cielených operácií.

2. Za ujmu zodpovedá spoločne a nerozdielne ten, kto sa na konaní vedúcom k ujme podieľal a v medziach získanej výhody aj ten, kto z nej mal vedome prospech.

3. Akcionár a veriteľ spoločnosti môžu podať žalobu proti spoločnosti alebo orgánu, ktorý vykonáva riadiacu a koordinačnú činnosť, len ak ich neuspokojila spoločnosť podliehajúca riadiacej a koordinačnej činnosti.

4. V prípade súdnej likvidácie, nútenej likvidácie a mimoriadnej správy spoločnosti podliehajúcej riadeniu a koordinácii iných, úkony týkajúce sa veriteľov spoločnosti vykonáva súdny likvidátor, alebo likvidátor, alebo mimoriadny správca.“

Z hľadiska riadenia spoločností a koordinácie ich činností platí predpoklad podľa článku 2497e Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „na účely ustanovení tejto hlavy sa predpokladá, ak sa nepreukáže opak, že riadiacu a koordinačnú činnosť spoločnosti vykonáva spoločnosť alebo orgán, ktorý je zodpovedný za konsolidáciu jej účtovnej závierky alebo ktorý vykonáva jej kontrolu podľa článku 2359 Občianskeho zákonníka“.

IV. Protichodné výklady.

IV.1. Podľa spoločnosti, ktorej bola zadaná zákazka, cieľom nariadenia (EÚ) 2022/576 je zabrániť financovaniu ruských vojnových aktivít, a preto sa v ňom zohľadňuje osoba, ktorá by mala prospech zo zadania verejnej zákazky, teda skutočný príjemca zadania koncesie.

Na tento účel uvádza paralelu s nariadením EÚ o kontrole priamych zahraničných investícií (PZI), v ktorom sa zohľadňuje zahraničný investor. V odôvodnení 10 nariadenia (EÚ) 2019/452 sa uvádza, že „[č]lenské štáty, ktoré majú zavedený mechanizmus preverovania[,] by mali prijať potrebné opatrenia v súlade s právom Únie, aby sa predišlo obchádzaniu ich mechanizmov preverovania a rozhodnutí o preverení. Tieto opatrenia by sa mali vzťahovať na investície pochádzajúce z Únie, realizované prostredníctvom umelých dohôd, ktoré neodrážajú hospodársku realitu a obchádzajú mechanizmy preverovania a rozhodnutia o preverení, keď je investor v konečnom dôsledku vo vlastníctve alebo pod kontrolou fyzickej osoby alebo podniku z tretej krajiny. Tým nie je dotknutá sloboda usadiť sa a voľný pohyb kapitálu zakotvené v ZFEÚ.“

Preto by nemala byť relevantná štátna príslušnosť konateľov, ale štátna príslušnosť spoločníkov.

Na podporu svojho výkladu sa spoločnosť Scudieri International odvoláva na vysvetlenie poskytnuté Komisiou v dokumente „Commission Consolidated FAQs on the implementation of Council Regulation No 833/2014 and Council Regulation No 269/2014 (Konsolidované často kladené otázky týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady č. 833/2014 a nariadenia Rady č. 269/2014). Zdôrazňuje, že 22. júna 2022 (s poslednou aktualizáciou 31. októbra 2023) Komisia zverejnila oficiálny dokument (Commission Consolidated FAQs), [omissis], ktorý na strane 290 súboru pdf obsahuje nasledujúci vysvetľujúci výklad prípadu, ktorý je podľa spoločnosti, ktorej bola zadaná zákazka, identický.

Konkrétne:

„36. Is a company established in Germany with a managing director of Russian nationality and German residence excluded from the award or the fulfilment of public contracts if the threshold value is reached?

Last update: 23 May 2022

No, it is not excluded on the basis of the Sanctions Regulation since the contract is signed with the company which is established in Germany and not with its managing director (Je spoločnosť so sídlom v Nemecku s výkonným riaditeľom ruskej štátnej príslušnosti a s pobytom v Nemecku vylúčená zo zadávania zákaziek alebo plnenia verejných zákaziek, ak sa dosiahne prahová hodnota? Posledná aktualizácia: 23. mája 2022. Nie, nie je vylúčená na základe nariadenia o sankciách, keďže zmluva sa podpisuje so spoločnosťou, ktorá má sídlo v Nemecku, a nie s jej výkonným riaditeľom)“.

Tvrdí, že výklad poskytnutý Komisiou je v súlade s odporúčaniami Rady Európskej únie (aktualizovanými 27. júna 2022) týkajúcimi sa účinného vykonávania reštriktívnych opatrení prijatých v rámci SZBP.

Zdôrazňuje teda, že ako nariadenie (EÚ) 2022/576 bolo prijaté v rámci „rozhodnutia (SZBP) 2022/578 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine“.

Po preskúmaní týchto dvoch rozhodnutí a odôvodnení 3 a 4 nariadenia (EÚ) 576/2022 uvedených vyššie spoločnosť Scudieri International potvrdila účel sankcií týkajúcich sa verejných zákaziek s cieľom zabrániť financovaniu ruských vojnových operácií a invázie a na záver uvádza, že článok 5k treba vykladať v tom zmysle, že bráni zadávaniu verejných zákaziek spoločnostiam s ruským kapitálom, pričom osoba, ktorá riadi spoločnosť, zostáva irelevantná, ak kapitál nie je ruský.

Takýto záver vyplýva z francúzskej, nemeckej, ako aj talianskej jazykovej verzie ustanovenia, kde sa odkazuje na „riadenie“ spoločnosti, keďže v talianskom práve obchodných spoločností konateľ spoločnosť *neriadi*, ale *spravuje*.

Koncepcia *správy* je v protiklade s koncepciou *riadenia*, čo dokazuje skutočnosť, že pojem „riadenie“ sa nachádza iba v článku 2497 Občianskeho zákonníka. V uvedenom ustanovení sa stanovujú pravidlá pre prípad, keď osoba („spoločnosť alebo subjekt“) vykonáva „činnosť riadenia a koordinácie spoločností“, ktorá sa odlišuje od správcovskej činnosti.

IV.1.1. Podobný výklad podporuje aj Avvocatura Generale dello Stato (Úrad generálneho prokurátora, Taliansko) na obranu verejného obstarávateľa Ministero della Cultura (Ministerstvo kultúry) – Galleria degli Uffizi.

Pripomína, že okrem ustanovenia článku 2497 Občianskeho zákonníka, aj z článku 2497e Občianskeho zákonníka vyplýva, že *riadiacu a koordinačnú činnosť* má materská spoločnosť vykonávať voči dcérskej spoločnosti, pričom samotná činnosť konateľov je *činnosťou správy spoločnosti*.

Na ilustráciu pojmu „riadenie“ sa odkazuje na rozsudok Corte di Cassazione (Kasačný súd, Taliansko) III, č. 15276 z 1. júna 2021, v ktorého odôvodnení sa do značnej miery odkazuje na článok 2497 Občianskeho zákonníka.

Podľa verejných obstarávateľov sa aj v článku 5k nariadenia odkazuje v písmene c) na pojem „riadenie“ zhodný s pojmom uvedeným vo vnútroštátnom Občianskom zákonníku a judikatúre. Tento záver je podporený doslovným znením ustanovenia nariadenia, v ktorom sa spoločnosť, ktorá koná „v mene“ inej fyzickej alebo právnickej osoby, prirovnáva k spoločnosti, ktorá koná „na základe pokynov“ iného subjektu; je potvrdený systematickým výkladom ustanovenia, ktorého zámerom je zabrániť zadávaniu verejných zákaziek spoločnostiam, ktoré sú z dôvodu svojej vlastníckej štruktúry [písm. b)] alebo v dôsledku iných obmedzení [písm. c)] pod dominantným vplyvom ruských „subjektov“.

V tomto výkladovom kontexte odkaz na „fyzickú osobu“ prostredníctvom odkazu v písmene c) na písmeno a) chápe Avvocatura Generale dello Stato (Úrad generálneho prokurátora) ako odkaz na holding – fyzickú osobu, ktorá vykonáva riadiacu činnosť v zmysle uvedenom vyššie.

V dôsledku vyššie uvedeného:

- je relevantné, že ani jeden z dvoch ruských občanov, ktorí riadia spoločnosť Scudieri International – páni MT a HK – nie je spoločníkom holdingovej spoločnosti, ktorá kontroluje túto spoločnosť, ani držiteľom akcií v tejto spoločnosti,
- je naopak irelevantné, že pán MT je riaditeľom materskej spoločnosti Sielna, keďže „riadiaci“ vzťah nezahrňa funkciu riaditeľa materskej spoločnosti, pretože riadiaca a koordinačná právomoc materskej spoločnosti zostáva výhradne právomocou spoločnosti.

III.2. Opačný výklad článku 5k písm. c) nariadenia v nadväznosti na predchádzajúce písmeno a) podporuje spoločnosť Opera Laboratori Fiorentini.

Pripomína článok 215 ZFEÚ s cieľom uviesť, že v napadnutom ustanovení sa odkazuje na prípady so širokým rozsahom výkladu, aby nebolo obmedzené z dôvodu osobitostí jednotlivých právnych poriadkov, keďže sledovaným cieľom je, aby viedlo k úplnému alebo čiastočnému prerušeniu hospodárskych a finančných vzťahov s Ruskom.

Pôsobnosť ustanovenia možno vyvodiť z písmena a), podľa ktorého sa subjektívna pôsobnosť vzťahuje na „ruského štátneho príslušníka, fyzickú osobu, právnickú osobu, subjekt alebo orgán usadených v Rusku“, takže zákaz

zadávanía alebo vykonávania zákaziek pri uplatňovaní v jednotlivých členských štátoch nebráni rôznorodosť právnych subjektov stanovená vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Na základe tej istej logiky je podľa názoru odvolateľky stanovený objektívny rozsah uplatňovania ustanovenia. S cieľom zaručiť uplatňovanie tejto sankcie jednotným spôsobom vo všetkých členských štátoch Únie je podľa článku 29 ZEÚ táto oblasť vymedzená tak, aby zahŕňala súbor kritérií alebo vzťahov, situácií a stavov, v prípade ktorých platí zákaz účasti na verejných súťažiach a uzatvárania zmlúv pre vyššie uvedené subjekty, a to: podľa písmena a) miesto usadenia (v Rusku); podľa písmena b) stav vlastníckych práv; podľa písmena c) konanie „v mene alebo na základe pokynov“.

Z toho vyplýva, že *ratio* ustanovenia a najmä písmena c) by sa malo chápať s ohľadom na jeho systematické umiestnenie vo vzťahu k písmenám a) a b), pretože inak by ustanovenie písmena c) bolo duplicitné vo vzťahu k predchádzajúcim dvom písmenám.

Základnou tézou spoločnosti Opera Laboratori Fiorentini je tvrdenie, že pod pojmom „riadenie“ možno identifikovať iba akúkoľvek formu právomoci riadenia, kontroly, dohľadu a správy, a teda akýkoľvek vplyv vykonávaný aj *de facto* „subjektom“/subjektom (fyzickou osobou, právnickou osobou, subjektom, orgánom) s ruskou štátnou príslušnosťou.

Podľa názoru odvolateľky ide o výklad v súlade so všeobecným a s abstraktným rozsahom nariadenia, ktoré je takto charakterizované v rámci prameňov práva Únie tak, aby sa subjektívne právne situácie subjektov súkromného práva určovali tak vo vzťahoch horizontálnych, ako aj vo vzťahoch s inštitúciami členských štátov a Únie. Priama uplatniteľnosť nariadenia je charakteristická aj svojou obligatórnosťou, bez potreby vnútorných úprav, ako aj integrálnou platnosťou.

Z toho vyplýva záver, že pojem „riadenie“ uvedený v článku 5k písm. c) nemožno vykladať reštriktívne na základe vymedzení prevzatých z vnútroštátneho práva ako „riadenie a koordinácia“ podľa článku 2497 Občianskeho zákonníka, pričom uvedené vymedzenie je inštitútom vnútroštátneho práva. Ustanovenie vnútroštátneho práva je v každom prípade neuplatniteľné, pretože sa týka prípadov zodpovednosti, zatiaľ čo ustanovenie práva Únie sa týka zákazu, ktorý ďaleko presahuje pojem „spoločnosť“ a vzťahy kontroly medzi spoločnosťami, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že v článku 5k sa nikde neuvádza pojem „spoločnosť“, s odvolaním sa na vyššie uvedené, s cieľom rozšíriť subjektívnu pôsobnosť.

Opačný výklad by teda vychádzal z nesprávneho predpokladu, že nariadenie sa musí vykladať s ohľadom na vnútroštátne občianskoprávne predpisy, a to aj v rozpore so zásadou priameho uplatňovania nariadenia v členských štátoch.

Odvolateľka dodáva, že aj keby sme sa chceli riadiť reštriktívnym výkladom protistrany tým, že by sa pojem „riadenie“ uvedený v nariadení zhodoval s pojmom „riadenie a koordinácia“ uvedeným vo vnútroštátnom práve, bol by to

práve rozsudok Corte di Cassazione (Kasačný súd) č. 15276 z roku 2021, citovaný Avvocatura generale dello Stato (Úrad generálneho prokurátora), ktorým by sa do oblasti riadiacich a koordinačných právomocí zaradila úloha vlastníckych vzťahov, ktorá sa vykonáva prostredníctvom práva hlasovať na valnom zhromaždení, čím sa posilní prvok riadenia alebo správy spoločnosti. V prejednávanej veci by to bolo rozhodujúce vzhľadom na to, že materská spoločnosť s 90 % obchodným podielom má generálneho riaditeľa, ktorý je ruským štátnym príslušníkom.

V. Formulácia otázky a prerušenie konania vo veci samej.

V.1. Protichodné vyjadrenia strán poskytujú vysvetlenie základných dôvodov, ktoré podporujú dva možné výklady článku 5k písm. c) týkajúce sa pojmu „riadenie“ v súvislosti s predchádzajúcimi písmenami a) a b).

V tomto poslednom ohľade sa ako ďalší predmet výkladových pochybností zdôrazňuje, že aj keď je zrejmé, že spoločnosť Scudieri International s.r.l., ktorej bola zadaná zákazka, spadá pod pojem „právnická osoba“ uvedený v prvej časti písmena c), nie je zrejmé, či „riadenie“ uvedené v druhej časti má význam len vtedy, ak ho vykonáva „subjekt“ iný ako fyzická osoba, ktorá je ruským štátnym príslušníkom, alebo či sa v písmene c) používa uvedený výraz („subjekt“) tak, aby zahŕňal celý okruh subjektov uvedených v predchádzajúcich písmenách a) a b).

Výklad je objektívne nejasný, a keďže ide o relevantnú otázku, ku ktorej vzhľadom na skutočnosť, že ide o nové ustanovenie zavedené nariadením 2022/576, neexistuje žiadna judikatúra Súdneho dvora, ktorá by umožňovala vyriešiť spornú právnu otázku, treba požiadať o objasňujúci zásah.

Preto sa navrhuje nasledujúca otázka výkladu prejudiciálneho charakteru, ktorou sa Súdny dvor Európskej únie vyzýva, aby podľa článku 267 ZFEÚ poskytol výklad nasledujúcej otázky relevantnej na účely rozhodnutia sporu:

„Má sa ustanovenie článku 5k písm. c) nariadenia (EÚ) 833/2014, zavedené nariadením (EÚ) 2022/576 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, v časti, v ktorej sa stanovuje zákaz zadávania zákaziek a koncesií fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu uvedeného v písmene a) alebo b) tohto odseku vrátane subdodávateľov, dodávateľov alebo subjektov, ktorých kapacity sa využívajú v zmysle smerníc o verejnom obstarávaní, ak na nich pripadá viac ako 10 % hodnoty zákazky alebo pokračovania v ich plnení s nimi, vykladať tak, že zákaz sa vzťahuje na obchodnú spoločnosť založenú podľa talianskeho práva so sídlom na talianskom štátnom území, ktorú vlastní iná talianska spoločnosť so spoločníkmi, ktorí sú fyzickými osobami, ktoré nie sú ruskými štátnymi príslušníkmi, ale dvaja z troch členov predstavenstva [prvej uvedenej spoločnosti] sú ruskými štátnymi príslušníkmi a jeden z nich je predsedom tohto predstavenstva a povereným konateľom prvej uvedenej

spoločnosti a zároveň je jediným členom predstavenstva materskej spoločnosti vlastniacej 90 % obchodný podiel v prvej uvedenej spoločnosti? “

[omissis] [prerušenie konania, výhrada trov konania, pokyny sekretariátu a žiadosť o anonymizáciu]

V [omissis] Ríme [omissis] 25. januára 2024 [omissis]

PRACOVNÝ DOKUMENT